Ч. 229. Львів, неділя дня 15. (2.) жовтня 1911. Річник XV.

ПЕРЕДПЛАТА на **„РУСЛАНА“** виносить: **в Австриї:**

на цілий рік . . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів або 14 рублів; з висилкою двічи в тижни 6 долярів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 долярів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотиків.

Телефон Редакциї ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнско-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5 год. по полудни. — **Редакция, адміністрация** і експедиция „Руслана“ при **ул. Хмельовского ч. 15, II. поверх.** Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередну застерогу.

Рекламациї лише неопечатані вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по цені 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки

Політика терору.

Може не кождому суджено, чи дозволено заглянути за кулїси национально-демократичної політики, тому не один не припускав би, як широко розвинув „Народний Комітет“ політику терору супротив людий, які є народовцями, а які сьміють мати трохи иншу гадку від национально-демократичних орґанізаторів.

Що середники терору, якими послугує ся „Народний Комітет“, викликують з часта компромітацию национально-демократичного табору, се докажемо на двох останних подіях які довершувано поза кулїсами.

Як відомо нашим читачам, недавно іменовано поновно членами ради шкільної краєвої радн. Двора Олекс. Барвіньского і проф. д-ра Кирила Студиньского. „Діло“ зареєструвало сю вістку в урядових оповістках, хоть таку дрібну подію, як прим., що пос. Олекс. Колесса виїхав до Льондону на конґрес рас, розтрубіло як не знати яку епохальну справу, бо мовляв „ціла Европа“ буде про нас говорити.

Але менша з тим. Се загально відома річ, що „Діло“ має аж надто богато місця для плюгавленя згаданих людий, тому урядова оповістка про якесь там їх іменоване, є вже і так верхом льояльности.

Що оба згадані члени Ради шкільної сповняли дуже совісно свої обовязки, се також национально-демократичному таборови звісно. Мимо сего „Народний Комітет“ рішив ся був їх усунути, а заступити їх „своїми людьми“, без огляду на те, чи ті „свої“ схочуть і чи зуміють так щиро дбати про шкільництво, як дотеперішні члени. Обовязку перевести сю справу підняв ся радн. Іван Кивелюк, який в імени „Народного Комітета“ поставив на місце радн. Двора Ол. Барвіньского, о. Теодозия Лежогубского, на місце проф. Студиньского — д-ра Олександра Колессу, а на місце дир. Савицкого — дир. Недільского з Коломиї.

Інтриґа не повела ся Радник Кивелюк зискав за своїм внеском у Виділї краєвім один-одинокий свій власний голос. А шкода велика, що при сїй нагоді не подумав радн. Кивелюк над своєю власною особою, бо загально бє в очи, яка страшна декаденция зайшла в краєвім Виділї, від часу, як місце Бережницкого, першого члена краєвого Виділу Русина, заняв — радник Кивелюк.

Що „Народному Комітетови“ і єго речникови радн. Кивелюкови не розходило ся о справу, лише о особи, про се сьвідчить висуванє на члена Ради шкільної краєвої д-ра Олександра Колесси, який в противности до проф. Студиньского по словам д-ра Івана Франка (Неділя ч. 38. стр. 8.), „не вспів для браку часу доси анї сам зазначити себе науковими працями, крім тих, які належать єще до єго перед-професорских лїт, анї виявити свій духовий вплив на слухачів.“

А таку саму легкодушність і нездарність виявив др. Ол. Колесса не лише на становищи проф. університета, але й на посольскій лавці. І чи можна було ждати від такого чоловіка, щоби він сповняв совісно нові обовязки члена Ради шкільної краєвої? Видно, що „Народному Комітетови“ розходило ся о те, щоби висадити з місця д-ра Студиньского а придбати трету з ряду синекуру свому нездарному сторонникови. Як на такій політиці може вийти руска справа — про се шкода навіть тратити слів. Додамо ще, що пос. Колесса мав у тім часї від клюбу приділену одну опозицийну промову в парляменті, однак надія на становище члена Ради шкільної краєвої велїла єму зречи ся промови і виїхати... до Льондону з рефератом.

Як легкодушно взагалї трактовано сю справу в „Народнім Комітеті“ вказує й те, що анї радн. Кивелюк, анї нїхто инший не завдав собі труду... познакомити ся з законом, бо инакше не ставлено би на місце радн. дв. Олекс. Барвіньского, що є відпоручником народного шкільництва, о. Лежогубского, що є проф. середної школи.

Що таке легкодушне трактованє справи та інтриґованє може відбити ся колись дуже відємно на складі Ради шкільної краєвої, перевидїти не тяжко. На місце дотеперішних членів можуть війти колись такі, яких анї „Народний Комітет“, анї руска суспільність не бажали би, специяльно на місце д-ра Студиньского міг би дуже легко війти до Ради проф. унїв. Поляк.

Такої самої політики терору, як п. Ол. Барвіньский і др. Студиньский, зазнав також дир. Ілия Кокорудз, якого цїлою провиною супротив национального-демократичного табору було те, що підписав запрошенє на збори „Християньско-суспільного Союза“. Национальні демократи рішили ся були не допустити до іменованя п. Кокорудза директором академічної ґімназиї у Львові, хоть він мав за собою близько трийцять лїт взірцевої служби, хоть сповняв ріжними наворотами протягом повних чотирох лїт тяжкі обовязки директора, хоть належав до первостепенних лише школї відданих педаґоґів, а як чоловік є характером в цїлім сего слова значіню, чистим як слеза.

Та всї ті прикмети були нїчим в очах национальних демократів. І почало ся погане інтриґованє в міністерстві просьвіти, яке однак скінчило ся компромітациєю национально-демократичних інтриґантів. Та коби хоть в сїм інтриґованю була якась єдність, а то одні посли ходили по міністерстві за одним, другі за другим, а треті ще за иншим кандидатом, через що лише осьмішили себе і свою акцию. Нема то як солїдарність українського клюбу в парляменті! Через те такі великі успіхи на ріжних областях нашого народного житя...

Ми нарочно пятнуємо нинї сї факти інтриґантства і терору. На них национально-демократичний табор дуже богатий. Щоби здобути яку нову позицию, на се национальних демократів не стати. За те уміють они інтриґувати, підкопувати повагу других людий і... осьмішувати самих себе. Идуть они тут шляхом всеполяків, які, скоро лише дірвали ся до власти, почали тероризувати людий инших поглядів, доводили до „wymiany mózgów“ на ріжних становищах, на те, щоби других повагу підривати, а самих себе осьмішити.

Допись з Станїславова.

(*Пояснене в справі божевільного нападу о. Камінського*). *)

Утомлений надмірною і тяжкою тридневною працею не міг я взяти перо, щоби написати зараз подрібно і вірно про страшну і не чувану доси подію в Станїславові — однак відітхнувши троха і маючи хвилину вільного часу а кромі сего розвідавши про все на місці, як дійсно оно було — а вкінци провіривши, що в тій справі пишуть часописи, як свої, так і чужі — уважаю своїм обовязком совісти, представити цїлу подію від початку аж до кінця, а кромі сего подати причини, які на се зложили ся.

Насамперед хочу представити вірно і наглядно то, що сталось ві второк минулий т. є памятний день 10. жовтня:

О. Павло Камінський, завідатель Русова, в пов. снятиньскім, приїхав до Станїславова в ночи з понедїлка на вторник і замешкав в готели „новім центральнім“ Кесслера. В тім готелю лично довідав ся я від самого Кесслера і служби, що о. Камінський спав спокійно до рана — около 9. год. пішов до реставрациї в тім самім готелю і там випив кілька склянок, а може і гальб — пива — потому заплатив, і вступивши на хвильку до своєї комнати, пішов до міста — звідки около год. 11. назад вернув до готелю. В тім

*) З огляду на важність сеї справи, котра вимагає поясненя, відкладаємо докінчене відповіди „Ниві“ до слїд. числа. — Ред.

Антін Чехов.

Спомин.

(Конець).

Коли зникли ворота, Женя стала і збентежена стиснула менї руку.

— Доброї ночи — сказала дрожачи; плечі єї покриті були тільки сорочкою і она прозябла була на скрізь. — Приходїть завтра. —

Менї зробило ся немило на гадку, що я остану сам один, роздратований, невдоволений собою і людьми, і я сам уже старав ся не дивити ся на падучі зорі.

— Побудьте ще хвилину — просив я. — Молю вас.

Я зняв з себе пальто і прикрив перемерзлі плечі; она, боячись, щоби в мужескім пальтї не виглядала сьмішно і негарно, засьміяла ся і скинула єго, а тодї я обняв єї і став обсипувати поцїлунками єї лице, плечі, руки.

— До завтра! — прошептала она і осторожно, немов боячи ся, щоби ненарушити нїчної тишини, обняла мене.

Між нами нема тайн, я мушу зараз розповісти усьо мамі і сестрі... А то так страшно! Мама нїчо, мама вас любить, але Лїда.

Побігла до воріт.

— Бувайте здорові! — крикнула до мене.

І потім через дві хвилинї я чув, як она бігла. Менї не хотїло ся домів і не було чого іти туда. Я постояв троха в задумі і тихо поплїв ся назад, щоби ще раз глянути на дім, в якім она жила, милий, наївний, старий дім, що здавало ся вікнами свого мезанїна глядїв на мене, як очами і розумів усьо. Я перейшов мимо тераси, сїв на лавці біля площі для lawn-tennis, в темряві, під старим вязом і звідтіля глядїв на дім.

У вікнах мезанїна, в котрім жила Місюсь, блиснуло ярке сьвітло, потім оно позеленїло, то лямпу накрили зеленим абажуром. Рушились тїни...

Я був повний нїжности, тишини і самовдоволеня, що потрафив захопити ся і полюбити, але рівночасно було менї немило на гадку, що в одній з комнат того дому живе Лїда, котра мене не любить, а може і ненавидить. Я сидїв і ходив, чи не вийде Женя, надслухував і здавало ся менї, що в мезанїнї говорять.

Минула може з година часу. Погасло зелене сьвітло і зникли тїни. Місяць стояв уже високо над домом і осьвічував доріжки; було добре видно ґеорґінї і рожі в цьвітнику перед домом, тільки і всї они здавали ся одної краски. Робило ся доволї зимно. Я вийшов із саду, підібрав на дорозї своє пальто і не поспішаючи ся, поплентав ся домів.

Коли я на другий день по обідї прийшов до Волчанїнових, скляні днері від саду стояли на розтвір. Я посидїв на терасї, дожидаючи поки за цьвітником на площі, або в котрій з алей не покажеть ся Женя, або поки з комнати не відізветь ся єї голос; потім пішов я в гостинну і в їдальню. Не було живої душі. З їдальнї перейшов я довгими сїньми до передпокою а потім назад. Ту в сїнях було кількоро дверий і за одним з них чути було голос Лїди.

Воронї раз якось... Бог... говорила она грімко і зпровола, мабуть диктуючи.

Бог післав кусочок сира... Воронї... раз якось... Хто там? — кликнула нараз, почувши мої кроки.

— Се я.

Даруйте, що не можу зараз вийти до вас, але я занята Дашею.

— Чи Катерина Павлівна в садї?

— Нї, она виїхала з сестрою нинї рано до тїтки в Пенденску ґубернію. А зимою они мабуть поїдуть за границю — додала помовчавши.

— Воронї раз якось... Бо-ог післав кусочок сира.. Написала?

Я вийшов до передпокою і не думаючи про нїщо стояв і дивив ся звідтіля на став і на село, а до мене долїтало:

— Кусочок сира... Воронї раз якось Бог післав кусочок сира.

І — я пішов з двора тою самою дорогою, якою прийшов був за першим разом, тільки в противнім порядку; зразу зі двора в сад, біля дому, потім липовою алеєю. Тут дігнав мене хлопець і подав листочок.

— Я оповіла всьо сестрі, а она бажає собі — прочитав я — щоби я розстала ся з вами. Не можу зробити їй прикрости своїм непослухом. Най вам Бог дає щастя, простїть менї. Коли би ви знали, як гірко ми з мамою плакали!

Потім темна соснова алея, розвалений пліт... На тім полї, де тодї цвило жито і били перепелї, тепер пасли ся корови і спутані конї. Денеде на горбках ярко зеленїла ся озимина.

Тверезий, буденний настрій заволодїв мною і менї стало соромно всього, що я говорив у Волчанїнових і по давному стало скучне житє. Вернувши домів, я зібрав ся і вечером поїхав у Петербург.

Волчанїнових я більше не бачив. Але якось недавно тому, їдучи на Крим, стрінув я у ваґонї Белокурова. Він по давному був у блюзї і в вишиваній сорочцї і коли я єго спитав про здоровлє, відповів: „Вашими молитвами“. Ми розговорили ся. Свій маєток він продав і купив другий менший на імя Любови Іванівної. Про Волчанїнових оповів менї небогато. Казав, що Лїда й дальше живе в Шолківцї і вчить у школї дїтий; згодом їй вдало ся зібрати докола себе кружок симпатичних для неї людий, котрі зложили сильну партию і при останнїх виборах провалили Балаґіна, котрий досї держав у своїх руках цїлий повіт. Про Женю сказав Белокуров тільки, що она не жила дома і незвісно де перебувала.

Я вже починаю забувати про дім з мезанїном і тільки деколи, як пишу, або читаю, нї з сього нї з того, пригадаю собі зелене сьвітло у вікнї, або відгук своїх власних кроків, коли я, залюблений серед ночі, полем вертав домів і руки розтирав із зимна. А ще рідше, тодї, коли обхопить мене самота і скука, я починаю згадувати зі смутком і менї звільна починає тодї, не знаю чому, здавати ся, що й про мене згадують, що мене дожидають і що ми стрінемо ся...

Місюсь, де ти?

Переклав *Б. Л.*

часї, коли був в місті, мав він бути в товаристві сьвящеників в цукорни коло реальної школи -- де стрінув ся з п. Стрийским, студ. богословія — єго зневажив словом — і хотів ножем скалїчити — а доперва, коли о. Каміньский сказав: „я маю 300 зр. — показуючи на кишеню — może by my sobie przyjacielu zagrali“ — тогди Стрийский сказав: „Добре, — прошу шукати льокалю, а я пійду і пошукаю партнерів“ — і в такий спосіб з ним розстав ся. — Инші сьвященики вийшли перед тим з цукорнї в такий спосіб, що їх о. Каміньский не бачив. — Около год. 11. вернув нещасливий назад до готелю — пішов до своєї комнати на поверсї — але по хвилї вийшов, зачав ходити по коритари, а вкінци намагав ся кинутись з барієрів того поверха. на долину. Побачивши се властитель готелю Кесслер, котрий на той час надійшов — задержав єго за одїж і хотів єго спамятати, за що о. Каміньский ударив єго рукою по носї так, що зачала кров плисти з носа. Заткавши ніс хусткою, пустив ся Кесслер чим скорше сходами на долину до свого мешканя, а о. Каміньский за ним — хотів єго конче зловити, однак не удалось єму се, і Кесслер сховав ся в комнатї своїй в партері, однак єго о. Каміньский не запримітив — зачав тогдї добуватись до трех дверий, однак не могучи жадних відчинити, вернув назад і скорим ходом пустив ся до міста. Вправдї портиєр хотів єго задержати, однак о. К. відтрутив єго від себе — і вибіг на тротуар і пустив ся іти в сторону улицї Липової. То все дїяло ся около години 11·15 перед полуднем.

І дїйсно вийшовши з готелю, пішов на ул. Липову, де напротив дому д-ра Мандичевского стрінув одного з оо. сотрудників станїславівских і, крикнувши до него піднесеним голосом: „То ти Хомишин“, ударив єго два рази по голові. Відтак побіг чим скорше до епископскої палати, де на головній брамі заступили єму дорогу о. Дуткевич зі Шишковець і о. Яблоньский з Германова, бачивши єго дуже розлюченого і збожеволїлого. Однак обох він усунув з дороги, а о. Яблоньскому викрутив і скалїчив руку ножем.

Промостивши собі таким способом дорогу і вступ до палати побіг він чим скорше на поверх, щоби дістатись до мешканя Преосьвященого, однак знов зайшов єму дорогу служачий, котрий побачивши, як він виглядав, сказав, що авдиєнция вже скінчила ся і дїйсно перед хвилею вийшов був оден сьвященик, котрий був на послуханю. Але о. Каміньский не слухав того, що казав служачий і з великою силою ударив собою у двері одні, потому о другі, і відчинивши ті двері упав на порозї, а тимчасом Їх Преосьвященьство стояли о оден крок віддалені перед ним. Коли так о. Каміньский лежав — Преосьвященний, обійшовши єго, вийшли тими самими дверми на коридор і вже більше того нещасливого сьвященика не бачили — і на тім скінчив ся той атентат і мнима зневага нашого Владики.

Вставши о. Каміньский зачав шукати Преосьвященого по всїх комнатах — вирвав з гаком зі стїни одну занавісу — добував ся до всїх дверий, однак безуспішно — а коли побачив коло себе службу і поліцияита, пірвав за фотель і піднесши в гору, хотів ним їх розігнати. — З великим трудом удалось єго спровадити на долину — і коло брами покавала ся кров, коли упав на поміст.

Однак не міг я сего дійти, чи сам нарочно скалїчив ся ножем (сцизориком), чи може в той спосіб, що мав ніж отворений і то оба кінцї, та падаючи і де даючи себе вести, зранив себе помимо волї. — Коли трохи успокоїв ся, — взято єго до консисторскої канцеляриї, де ще більше опамятав ся — хотів сповідати ся — але тимчасом привезено сорочку безпечности і відвезено єго до шпиталя.

Другого дня мали єго, приставити до Львова, щоби в домі божевільних примістити. Як тепер має ся і де тепер остає, сего вже не знаю.

Тепер хочу ще пояснити причину, задля якої о. Каміньский мав так страшного злочину допустити ся — а про який в часописах ріжно пишуть і люди всяко о тім говорять.

О. Каміньский не був парохом, але завідателем Русова і мав дїйсно бути перенесений на сотрудника до Залуча, де парох є тяжко хорий, — однак перенесенє се послїдувало не за кару але з тої причини, що на Русів має одержати инший сьвященик преценту — і тогди о. Каміньский мусїв би був уступити і піти на місце того пароха, хто знає, чи не далеко гірше — а тимчасом о. Каміньский мав іти на сотрудника вправдї — але міг був добре материяльно стояти в Зачу, бо парох не може сповняти функций і хто знає коли подужає?

Я не хочу згадувати про родину о. Каміньского, бо одні з неї померли а другі ще жиють, тож не годить ся — а впрочім вже часописи о тім досить сказали. — Але що до о. Каміньского скажу се, що яко сьвященик не мало і не рідко він був провинив ся однак з любови для мого нещасливого Собратія, не хочу о тім прилюдно згадувати— хотяй о всїм знаю. — Та нїгде правди дїти, то з болем серця мушу і я загалом сказати, що є він дуже нервовий а маючи наклін до алькоголїзму — впадав через те в напад божевільний і кидав ся тогдї на кождого, — хто тілько попав єму під руки; таких случаїв було перед тим кілька.

О. Каміньский є сьвящеником вже лїт 15 і через цїлий той час не поводив ся так, як був повинен і тому не став парохом за часів попередних Владик, хоч був більше як 8 лїт сьвящеником, а під нашим Архієреєм несповна 7 лїт — чому також неустанно єго переносили і т. и. — нїкто не винен, тілько оден Епископ Станиславівский, що о. Каміньский не дістав доброї парохії. Але я на смуток всїх противників мого Владики по совісти прилюдно скажу і мушу се сказати, хотьби може кому було те і дуже не до вподоби, що наш Владика відносив ся до о. Каміньского все з добротою і коли була бесїда про него, то зітхнувши все казав: от бідачиско— нещасливий чоловік. — Колиж хто сказав, що вже він змінив ся, то тїшив ся тим як отець євангельский своїм блудним сином.

Я яко член Консисториї знаю також і то, як по вітцївски наш Преосьвященний відносив ся до о. Каміньского і нїколи не хотів єго карати, але противно хотів до поправи і опамятаня єго привести — то що я тепер сказав, може, а по моїй гадцї і повинен би прилюдно заявити і потвердити брат єго т. є о. Яків Каміньский, професор ц. к рускої ґімназиї в Станїславові, котрий в дїлї перенесеного свого брата о. Павла з Русова до Залуча був того критичного дня рано перед годиною пів до 11 у Преосьвященого, чи не одержав він обітницї такої: „Коли брат Ваш не хоче іти до Залуча, то нехай зачекає до 19. с. м. Як буде інституовати ся кількох на парохів, то тодї місця будуть вільні, і я (то є Преосьвященний) дам єму адмінїстрацию — зроблю для него, що буду міг“.

О. Каміньский, як пишуть дневники декотрі, мав жаль до Преосьвященого, за те, що не дістав парохії Русова — а чиж стриманє парохії зависить тілько від Епископа? а від чогож є комісия просинодальних іспитователїв, котрі голосують над тим, чи хто на яку парохію є спосібний — а уложена так пропозиция іде доперва до колятора. Чомуж о. Каміньский на тих іспитователїв також не нарікав і не кидав ся?

А що до кари перенесеня на иншу посаду — то Епископ не має до сего права? а в инших урядах чи не переносять пр. урядника, професора і т. д.? Коли так, то тим більше може, і в совісти обовязаний Епископ перенести священика, котрий дає своїм житєм соблазнь, бо що варта тодї в тім місцї єго наука і провід? Оджеж що на те казати? всїм все вільно і все добре, а тілько Епископови Станїславівскому нїчого не вільно — повинен все толєрувати, на все бути слїпим і глухим— нехай кождий робить, що хоче — а тодї був би добрий і справедливий. Питаю ся ще, чим скривдив єго Кесслер, — зневажений отець сотрудник — оба Отцї на брамі — п. Стрийский, що їх бив і ніж на них підносив ?!! чи може також не дали, або взяли єму парохію? нї, причина поступку божевільного була єго нервова вдача, наклін до алькоголю а в слїд за тим божевільство.

Тому не ликуйте з тої сумної нагоди, вороженьки -- того не убоїть ся певно наш Преосьвященний Кир Григорий, — тим путем, котрий собі вибрав, і на котрім тілько колод і терня стрічає, Він пійде дальше і неустрашимо, бо хотяй би мав і житє пострадати, то не спустить піднесеного Ним раз прапору — разом за Ним підем і ми, всї сьвященики, котрі вже пізнали, куди наш Архієрей веде, і чого Він для нашого народу і для нас бажає.

А вкінци на доказ того, що все, що я в тій дописи сказав, є правда і на случай потреби доказати можу — підписую ся повним іменем, і просив би також всїх П. Т. дописувателїв в тій справі — то саме зробити.

В Станїславові, дня 12. жовтня 1911.

о. Гордієвский.
Архіпресвитер.

З державної ради.

На вчерашнім засїданю палата послів по довершеню вибору до ріжних комісий, приступила до дальшої дорожняної розправи. Промовляв посол Заграднік (самос. ческ. аґр.), по нїм посол А. Ґрос а по промові внескодавця посла Куна зачала ся властива розправа.

Пос. др. Олесницкий заявив, що Русини попирати будуть всякі змаганя до полекші людскій нуждї. Зарядженя, видані проти дорожнї мясива і худоби, по більшій части не доведуть до цїли. Бесїдник поручає закладанє удїлових пекарень, великих різниць, управильнюванє торгів худоби, знесенє консумцийних податків від середників поживи, виключенє посередництва, знесенє речинцевої торговлї, строгі зарядженя картельових надужить, сьвідоме цїли пособлюванє рільничій продукциї. Бесїдник думає, що пособлюванє годівлї худоби, як також инші подібні чисто рільничі справи в Галичинї є хлїборобскими питанями. Субвенциї для годівлї худоби одержують лише польскі рільничі товариства. Русини мають для робучих кляс як найбільше зичливости і разом з ними кличуть: „проч із справедливостию мести!“ Бесїдник протестує проти закидів, піднесених проти єго партиї социялїстами у Львові, а особенно проти закиду, піднесеного п. Вітиком, наче би партия бесїдника виступала проти орґанїзаций руских селян. Се є клевета! Руский хлоп є найбіднїйший з бідних і не є нїчим як робітником, який нїзвідки не має охорони, бо не є зорґанїзований. Руский хлоп є підставою народу і длятого є обовязком всїх руских послів боронити єго.

Посол Ґанзер домагав ся зарадженя дорожнї мешкань.

Посол Станек опрокидував заміти, роблені рільникам, немов то они винні дорожнї мясива і середників поживи.

Промовляли ще посли Ґаґенгофер і Реннер, який полємізував із виводами мінїстра судівництва, закидуючи єму, що старав ся підбурити судейский стан проти социяльних демократів.

На сїм скінчено розправу про дорожню і вибрано ґенеральних бесїдників.

З черги приступлено до дальших нарад над наглим внеском посла Дулїбіча в справі дальматиньских зелїзниць. Промовляли посли Маркль і Смодляк, а посол Дірiх поставив запит до предсїдника палати в справі відповіди предсїдника кабінету бар. Ґавча в справі замкненя ческої школи ім. Коменского у Віднї.

Слїдуюче засїданє у вторник, з отсим дневним порядком: внесок в справі дорожнї, урядничa предлога і предлога в справі зміни правильника.

Італїйско-турецка війна.

Найновійший відклик турецкого правительства до Европи прогомонїв без успіху. Европейскі кабінети відповіли Туреччинї, щоби старали ся покінчити війну як найскорше, а се годї узискати на иншій дорозї, як на дорозї уступок для Італїйцїв. Пропозиция великодержав, щоби Туреччина признала прилуку Триполїсу з запорученєм суверенних прав турецкого султана, не стрічає в Туреччинї на перешкоди. Турки готові є се признати.

Однак на перепонї мирової полагоди справи стоять жаданя Італїйцїв, які недвозначно домагають ся повного признаня прилуки Триполїсу без нїяких обмежень і засторог. Урядова італїйска нота оголошена в „Popolo Romano“ заявляє з цїлою рішучостию, що про мирові переговори не може бути так довго бесїди, як довго не буде переведена цїлковита військова овлада Триполїсу. Однак мир може бути заключений під услівєм, що Туреччина признає без нїяких засторог Триполїс і Киренайку як італїйскі посїлости.

Серед сих мирових проб, Італїйцї овладївши мілїтарно триполїтаньске побереже починають розгосподаровувати ся під господарским оглядом. Велику вагу кладуть не так на Триполїс, як на Киренайку. Бувш. предсїдник мінїстрів в Італїї Люзаті, авторитет в Італїї, під господарским зглядом, кладе велику вагу на загосподарованє Киринайки, яка сусїдує з Єгиптом. Сей край -- на думку Люзатого — мусить бути італїйскими інжінєрами доведений до плодовитости, а тодї можна буде на нїм поселити сотки тисяч італїйских робітників. На разї можна буде кольонїзувати Киренайку робітниками, які розпоряджають певною грошевою сумою, бо правительство не має тепер гроший.

Друга висилка італїйских війск. Друга італїйска експедиция прибула до Триполїсу на 19 перевозових кораблях. На просторі 180 миль від Триполїсу в напрямі Італїї розставлено ланцух военних кораблїв для охорони перевожених війск перед нечайним нападом Турків. Висадженє війска на сушу відбуло ся в цїлковитім супокою — як пишуть італїйскі часописи — при великій радости мешканцїв. Доси вийшло на сушу 3.000 жовнїрів.

Резиґнация турецких війск. „Giornale de Italia“ доносить з Триполїсу, що комендант турецких війск Мумір-баша прислав з глубини краю післанника з письмом, в якім висловлює охоту навязаня переговорів в справі капітуляциї, бо дальший опір є немислимий. Італїйскі власти поки що не довіряють сим предлогам. Сей самий дневник доносить, що в Триполїсї вибухла холера.

Репресиї проти Італїйцїв в Туреччинї. В Смирнї зачав ся протиіталїйский бойкот. В Солунї зачинає ся нинї бойкот. Один з болгарских пароплавів, що віз італїйскі товари, не міг виладувати єго в Царгородї. Італїйским дневникам відібрано почтовий дебіт. В Царгородї утворив ся окремий комітет під назвою „Лїґа ненависти до Італїйцїв“, що має орґанїзувати як найстрогійший бойкот і виховати молодїж в дусї ненависти до Італїї.

По найновійшим вісткам турецке правительство добре взяло ся до репресийних способів супроти Італїйцїв. Дописцїв „Corriere della Sera“, „Tribuna“, „Giornale d' Italia“ видалено з Царгороду. Директора, забороненого дневника „Turquie“ Італїйця Бондінього покарано гривною 4.600 франків і видалено. Турецке правительство повідомило чужодержавних амбасадорів в Царгородї, що італїйскі кораблї, помічені на турецкім побережу будуть конфісковані. Значить — Туреччина бере ся спровола до роботи.

З поля бою. „Frankfurter Zeitung“ доносить з Царгороду, що біля Триполїсу прийшло до острої зустрічі; Італїйцї мали полишити богато вбитих і ранених, турецкі втрати є малі. Турецка часопись „Sabah“ одержала вість, що при здобуваню малого узгіря біля Триполїсу італїйский відділ цофнув ся перед турецким, полишаючи 1.600 вбитих і ранених.

В Смирнї сконфісковано 65 італїйских лодок. Рівнож в Царгородї задержано кілька менших італїйских пароходів.

Полїтичний огляд.

Австро-Угорщина

Вісти про пересиленє кабінету, які передвчера були предметом поговорів, затихли а посольска палата вела вчера дальше спокійно розправу про дорожню. Однак в тім случаю посольска палата похожа на сей млин, що меле і меле а муки не дає.

До мінїстра-предсїдника звертають ся депутациї зелїзничників ведені послами і домагають ся поправи материяльного положеня, з загрозою страдального опору, але бар. Ґавч рішучо стоїть при тім, що правительство не може виходити поза рами своєї предлоги, як довго триває аґітация зелїзничників і як довго правительственна предлога не перейде парляментарних обрад. Правительство готове зробити все можливе для поправи биту урядників і зелїзничників, але що до дальше ідучих домагань послів вказав бар. Ґавч на се, що посли не числять ся з потребою покритя, о чім треба тим певнїйше подумати, бо посли на точцї покритя видатків вельми дразливі. Мінїстер-предсїдник радив без першого читаня відослати предлогу до комісиї, де посли будуть мати нагоду висловити свої домаганя.

Звернуло на себе загальну бачність в о-

останних днях послухане у цїсаря презеса кола польского д-ра Білїньского і довше послухане бар. Ґавча у наслїдника престола.

В угорскім соймі почали ся компромісові переговори між Куеном Гедерварим і предсїдником палати Берзевічим з одного боку а Кошутом і Юстом, ґр. Андрашієм і Апонїєм з другого.

На той час прибув також новий мінїстер війни Авфенберґ до Пешту, щоби зложити візити мінїстрам, однак з побутом вяже ся також із справою військової реформи.

Розправа над військовою реформою має бути перервана, а тимчасом сойм має ухвалити буджет на 1912 і зміну реґуляміну, а з кінцем грудня знов розпічне сойм розправу над військовою реформою, котра на домаганє Юста має бути злучена з виборчою реформою.

Навіть найвисші круги у Віднї а також військові вимагають певної зміни первісної предлоги бар. Шенайха, а при тім мають бути пороблені деякі уступки.

Розходить ся головно о переведенє т. зв. проґрами девятки. Яке станови ще займе Корона супроти такого способу розвязки пересиленя, не відомо, однак недавне послуханє мінїстра скарбу Лукача у цїсаря вяжуть із сею справою.

Заграниця.

Монархістична революция в Портуґалії помимо розповсюджуваня републиканьского правительством неправдивих вістий прибирає щораз поважнїйші розміри і осягає успіхи.

В Сан Себастиян заявив визначний портуґальский монархіст редакторови дневника „Imperial“, що боротьба буде завзята, але монархісти тїшать ся прихильностию народу і наконечно побідять.

Поки що буде ведена партизантка, а буде обминати ся великих боїв рішаючих. На случай успіху стане Концеіро тимчасовим начальником правительства, кортези будуть рішати, чи Дон Мануіл, чи князь Дон Міґуель Браґанца має вступити на престіл, наколи плебісцит заявить ся за монархією.

Проклямация видана Концеіром до народа є так знаменна, що наводимо тут головні з неї місця.

„Портуґальцї! Горстка насильників утворила републику, а не більшість краю. Монархія упала з вини людий а не з вини форми управи. Спершу край повірив новому устроєви але відтак показало ся, що горстка теоретиків якобінїзму вводить цїлу купу так званих реформ, при чім намагаєть ся вихіснувати суспільний розлад.

А що не найшла піддержки в прилюдности, завела република для свого скріпленя пановане терору, переслїдованя і корупциї. Се був час доносів, шпигуньства і полїтичної отруї.

Ми пережили гнобленє всяких свобод, слова, печати і виборів, суди попали в зависимість від правительства, державні гроші марновано. Під покришкою рівности, вільности і братерства двигає република тягар трійки: карбонаризму, масоньства і републиканьского директорияту, котра може удержати присвоєну собі власть тілько револьвером, штилетом і отрутою. Републька запропастила славний історичний прапор Портуґалії.

Що до заподїяних вітчинї понижень і небезпеки для кольонїй, то лїпше закрити се завісою. Чиж маємо дальше терпіти пановане котре загрожує чести прапора, релїґії і обичаям? Нї, наколи не маємо в собі душі невільничої!“

А доказавши неминучість упадку републики, Концеіро таку виводить проґраму:

„Привернути народови забрану свободу, дати народови волю виявляти ся при виборах без страху і урядового гнобленя, заступити якобіньску, безплодну, ненависну і все розбурюючу полїтику конечним суспільним законодавством і господарскими реформами. Добра адмінїстрация, порука свободи одиниць і обезпека загальних інтересів народу — се проґрама. Видані тимчасовим правительством закони зносять ся а „ad interim“ заступають ся законами, які були правосильні перед 5. жовтнем 1910 р.“

Проклямация кінчить ся такими словами:

„Горожани! Перед нашими очима розкриває ся фінансове банкротство, упадок суспільного порядку. Тілько єдність і здоровий розум можуть нас спасти! Нехай кождий займе місце, яке єму наказує обовязок. Горожани! Лад і єдність! А праця і школа промостять нам дорогу до красшої будучини!“

Такі слова могли вийти тілько із серця горячого народовця, а за словами слїдували дїла На чолї смілих хоробрих людий намагає ся Концеіро насилу зломити насилою. Який буде вислїд сеї борби, се лежить в Божих руках. Але вельми гарно пише про се „Augsburger Post. Ztg.“:

„Певно, що відважний сей муж, котрий почав борбу з признаною европейскими державами републикою, може із своїми товаришами бути поконаний, так як Вандейцїв згнобили якобінцї, як Бурів згнобили Англичани. Але кому не забє ся горячо серце, коли читає про борбу селян у Франциї або Бурів у Африцї? Не треба бути однодумцем сих людий, що відчували прихильність для них і мали щире спочуванє для їх сумної долї. Бож нарід, котрому все забирають, годен того, щоби терпів сю втрату, наколи піддає ся трусливо своїй долї, коли се обожає, що недавно ще проклинав. Але коли нарід волить радше з честию полягти в крівавім бою, як терпіти сором, ганьбу і неволю, то треба єму признати лаври навіть тодї, наколи єго поконають!“

НОВИНКИ.

— **Календар**. В недїлю: руско-кат.: Киприяна; римо-кат.: Ядвиги. — В понедїлок: руско-кат.: Дионизия; римо-кат.: Ґавла. — Ві второк: руско-кат.: Єротея Вер.; римо-кат.: Марії Марг.

— **Статю нашу про русофільску пропаґанду** в Галичинї подала віденьска „Reichspost“ в ч. 468 з приміткою, що міродатні круги в Австриї повинні звернути на се пильну бачність. Се викликало відповідь посла Куриловича в 472 ч. „Reichspost“, в котрій він намагає ся запевняти, що наші погляди не поперті нїякими доказами, бо нїбито галицкі москвичі не думають про полїтичне зединенє з Росиєю а тілько про национальне і культурне! На се ми наводили доволї доказів, а пос. Курилович найде їх подостатком в „Прикарп. Руси“.

Але як би відповідь на сї крутїйства п. Куриловича подав віденьский „Vaterland“ в ч. 465 з 12. жовтня передовицю: „Russophile und schismatische Umtribe in Galizien“, в котрій наводить відому нам добре промову епископа Віталїя до галицких поломників почаївских, котрим обіцює, що небавом злучать ся з „державною Русю“ і взиває їх до працї в тій цїли, щоби ся злука чим скорше послїдувала.

Чиж потреба ще лїпшого і яснїйшого доказу на те, до чого веде се культурне і национально обєдиненє, яким п. Курилович намагає ся замилити очи міродатним кругам?!

Справедливо отже кінчить Vaterland“ свою передовицю, що не тілько інтерес кат Церкви і руского народа, але й інтерес монархії вимагає, щоби церковні і сьвітскі власти звернули ся проти москвофільскої і православної пропаґанди з більшою увагою і рішучостю.

— **Канцелярия „Християньско-суспільного Союза“** у Львові находить ся в улицї Хмельовского (давнїйше Ґолембя) ч. 15, II поверх. Сюди треба звертати ся в усїх справах Союза, по всякі вияснення ітп. і сюди надсилати членьскі вкладки. Тут також відбувають ся засїданя старшини Союза.

Домівка Редакциї, Адмінїстрациї і експедициї „Руслана“ містить ся при улицї Хмельовского ч. 15., II. поверх.

— **Протест**. По причинї, що часопись „Дїло“ в ч. 54 з дня 10. марця 1911 вихісновуючи поему Тараса Шевченка „Марія“ до ширеня своїх задушевних теорий та бажань допустила ся: 1) єретичної хули проти доґмату віри о сьвятости неустанного дївства Марії Матери Божої, 2) неморальної єреси проти доґмату о сьвятости тайни супружества, 3) низького богохульства проти воплощеня Сина Божого через чудесне дїланє св. Духа, 4) доси нечуваного богохульства проти самого Христа Спасителя, — тому духовеньство зібране на соборі деканальнім в Микуличинї дня 19. вересня 1911. заявляє своє найбільше обуренє і пятнує з погордою той злобний поступок. — (*Слїдують підписи всего Духовеньства надвірняньского деканату*).

— **П. Сальомеа Крушельницка**, наша знаменита оперова артистка-співачка возьме участь в концертах, присьвячених памяти Маркіяна Шашкевича у Львові, які відбудуть ся дня 6. і 7. листопада. Паню Крушельницку запросили до участи комітет обходу і „Львівский Боян“, а знаменита артистка не відмовила просьбі в почутю свого народного обовязку. Дїлимо ся сею радісною вісткою з ширшою громадою і радїємо заздалегідь, що учасники сьвята будуть мали нагоду по кількалїтній розлуцї почути поновно свого Соловейка.

— **На Підлискій горі** — як нам доносять — робота коло памятника Маркіяна Шашкевича в цїлім розгарі. Будову на горі обняв майстер мулярский Антін Сумик з Олеська. Підстава під памятник буде мурована з каміня на 8 м. висока, доперва на се прийде зелїзний, в видї вежі Айфля крест. Підставу мурують, а крест вже дорозї. Видатки, злучені з поставленєм памятника винесуть около 20.000 корон. Посьвяченє памятника враз з цїлим торжеством має відбути ся дня 29. с. м. Сими днями буде поданий точний речинець.

— **Брехунови „Галичанинови“ у відповідь**. Розмазувати прикру справу о. Каміньского ми не хотїли би, а таки мусимо. Приневолює нас до сего, особливо, брехливість „Галичанина“, який в справі о. Каміньского хотїв би стати авторитетом. Що о. Каміньский був і є русофілом — про се знають редактори „Галичанина“ дуже добре; знають про се ще з часів ґімназияльних єго товариші; що був він русофілом вже в часах свого сьвященьства про се сьвідчать найлїпше документи, писані єго власною рукою і з єго власним підписом.

Чи була причина до перенесеня о. Каміньского з Русова, про се засьвідчить письмо зі Снятина, яке задля недостачі місця в нинїшнім числї, помістимо в понедїлок. Се буде дальша відповідь для всїх брехунів з „Галичанина“ і „Дїла“, які з вчинку божевільного чоловіка раді би зробити арґументи проти станїславівского Владики. „Дїлови“ специяльно поручаємо добре перестудиювати статию „Słowa polskiego“, (ч.473) п. н. „Po zamachu stanisławowskim“ а може само прийде до пересьвідченя, що робить шкідливу роботу, коли памфлетами на станїславівского Владику дає оружє нашим народним ворогам.

— **Circulus vitiosus або „Нива“ хоче бути безпартийною.** Пишуть нам з провінциї: В останнім с. є 19. числї „Ниви“ вичитали ми, будьто би „Нива“ мала бути „безпартийним духовним журналом“ (стор. 602 і 603). А прецїнь ще не так давно, бо в ч. 3. з сего року в нефортунних своїх елюкубрациях „на біжучі теми“ наторочив о. Я. Л. (на стор. 88) між иншим таке: „Ми повинні так довго іти з дотеперішною национально-демократичною партиєю, доки се можливе. Сказати правду, проти нац. дем. партиї яко такої сьвященик навіть не може нїчого мати.“

З всїх дотеперішних виступів сегорічної „Ниви“ виразно було пізнати, що она хоче бути причепою нац.-дем. партиї і єї орґану „Дїла“, котрому в нїчім не хоче наразитись. Тому витаємо радо сю найновійшу в ч. 19. заяву безпартийности з бажанєм, щоби „Нива“ витревала при нїй — бодай до кінця року. Не можемо однак поминути мовчки і не виткнути зарозумілости редакциї, що має себе за непомильну, не хотячи приймати нїяких слушних уваг; а коли уважає себе „орґаном церковно-суспільним а не полїтичним“ (Нива ч. 19. стор. 602) нехайже не торочить нїсенїтниць „на біжучі теми“. — *Сьвященик.*

— **Пожежа**. Пишуть нам: В ночи з 12. на 13. с. м. о год. три чверти на 11-ту вибух в селї Настасові, тернопільского повіта, огонь зі стодоли господаря Локая і обняв в скорі 5 сусїдних господарств на т. з. „за городами“. Около першої год. удало ся огонь обмежити; шкоди дуже великі. Великим добродїйством був брак вітру і те що богато будинків критих черепицею. — *о. Вас. Яр.*

— **Реформа автономічних податків.** „N. W. Tagblatt“ доносить, що мінїстерство скарбу наміряє предложити держ. радї начерк зміни системи побираня автономічних податків. Зміна лежить в тім, що має ся знести краєві додатки, а завести неначе самостійні податки автономічні. В тій цїли правительство розіслало до всїх краєвих видїлів квестионар з просьбою о чим скорше виповненє і зворот. Очивидно, що та акция обчислена на довшу мету. Правительство зазначує отже в окружнику, що поки настане заміна додатків на самостійні податки, треба подбати о чим скорше уздоровленє краєвих фінансів.

— **Двобій на полїтичнім тлї.** На вчерашнім засїданю палати послів прийшло до прикрої події. Именно підчас бесїди посла Реннера (соц.), що дуже напаствував мінїстра судівництва, всенїмецкий посол Малїк давав вислови свому вдоволеню і ріжними окликами атакував стирийских судиїв. — Нїмецко-народні посли Маркль і Вастіян обурили ся на се і в кулюарах прийшло між ними а послом Малїком до острої обміни слів, підчас якої впали зі сторони посла Малїка досить обидливі слова. В наслїдок сего посли Маркль і Вастіян вислали своїх сьвідків до посла Малїка.

— **Невидимий лїтак.** Барон Рене зладив тепер лїтак, який має сю прикмету, що є на просторі 1.000 метрів невидимий. Тайна винаходу полягає в сїм, що покрите лїтака складає ся з якогось блискучого металю, що має прикмети зеркала, від чого лїтак стає ся темним, або ясним відповідно до окружаючого тла і може незамітно лїтати у воздусї. Спідна часть лїтака прибирає відповідно до погоди краску хмар або синяви неба. Винахідник працює дальше над поліпшенєм мотору, бо хоче зробити лїтак не тільки невидимим, але і не чутним.

— **Про Австралїю**. Дописець „Ради“ подає деякі вістки про австральскі відносини. Про Австралїю доводить ся чути дуже богато такого, що навіть і заможного чоловіка може туди загулити. Багато людий поїхало туди з України, але много з них назад вертають ся. Одні хвалять, инші знова ганять австральске житє. Щоби подати дещо певного, наводить дописець лист українського інтелїґента, котрий мьмохіть поселив ся в Австралїї. Прибувши сюди, став він зразу простим робітником при будові зелїзницї з платнею 7 шілїнґів (1 шілїнґ = 1 К 20 с) за 8 годин працї. В цїлій Австралїї обовязує лише 8 годин працї на день. Робота була дуже тяжка, як звичайно при будові зелїзницї в горах. Довший час вандрував з місця на місце, брав ся за всяку роботу, але всюди було не до вподоби. Вкінци спробував господарити. Землї там подостатком всїлякої, але найбільше є там лїсів; можна набувати дуже дешево а навіть даром. В набуваню землї та заведеню господарства дає тамошне правительство ріжні пільги. Поселенцям будує уряд хати і господарскі будинки на догідну сплату, протягом 21 року; на таку саму сплату дістають поселенцї все, що лише до господарства потрібне, як всї господарскі знаряди та худобу. Позичає навіть гроші на викорчованє лїса. Останними однак часами австральске правительство стало обережнїйше в надїлюваню такими пільгами, бо лучали ся такі пройдисьвіти, що одержавши запомогу чи грошеву, чи яку иншу, відрікали ся господарства і вандрували дальше. Підсонє тамошне є здорове, але горяче; родять ся там всї південні овочі. Цїкава річ, що Японцїв, Китайцїв та инших азийцїв австральске правительство не принимає. Нема там також місця для немічних робітників. Так ось представляє „Рада“ поселенчі відносини в Австралїї, але не радить туда переселяти ся Українцям.

— **Переписка Редакциї.** *Впр. о. В. Л. в О.* Виказу жертв на памятник М. Шашкевича ми не одержали від комітету. Може бути, як Ви замічуєте, що касиєрови комітетови не хоче ся два рази переписувати виказ жертв.

— **Переписка Адмінїстрациї.** *Впов. І. П. в Л.* На почтовий уряд в Олїєві вносимо жалобу до Дирекциї почт, бо ми висилаємо Вам часопись що дня, а почта, видно, не доручує.

Оповістки.

— **Загальні збори Тов-а „Руска Захоронка“** у Львові відбудуть ся в понедїлок, 30. жовтня с. р., о год. 6. вечер в комнатах „Рускої Бесїди“; на случай браку потрібного числа членів о означеній годинї відбудуть ся того самого дня другі загальні збори о год. 7. вечер без огляду на число присутних членів. — *Видїл.*

— **З зелїзниць**. Загальний рух на шляху Делятин-Коломия льокаль. зелїзницї Делятин-Коломия-Стефанівка розпічне ся на ново нинї 14. с. м. поїздом ч. 3951. по усуненю перешкоди межи Делятином а Ланчином.

В »Gaz. lwow.« і в „Tygodn. lek.“ розписано конкурс на місце зелїзничого лїкаря в Ярославі з речинцем вношеня подань до 25. с. м. — Прилюдна лїцитация невідобраних товарів відбуде ся о 9. год. рано в товарових маґазинах стациї в Тернополї дня 20. с. м., а в Перемишлї дня 24. с. м.

Наука, умілість і письменьство.

— **Нова книжка.** Проф. Михайло Грушевський видав книжку п. з. „Наша політика“ (Львів 1911. З друкарні Науков. Тов. ім. Шевченка. Стор. 119, 16-ки); в якій містять ся отсї розділи, писані від липця 1909 по вересень 1911: Під нинїшну хвилю. Два роки галицької полїтики. Реальна полїтика на галицькім ґрунтї. „Малі дїла“. Ера фінансово-економічна. З нашого культурного житя. По виборах. — Цїна примірника з почтовою оплатою 1 К 20 с в книгарнї Наук. Тов. ім. Шевченка (Ринок 10).

Телеґрами

з дня 14. жовтня.

Відень. (ТКБ). Бар. Ґавча приняв вчера на довшім послуханю наслїдник престола, архікн. Франц Фердинанд.

Відень. (ТКБ). Архікн. Леопольд Сальватор їде до Черновець, щоби в заступстві цїсаря взяти участь в відслоненю памятника бл. п. цїсаревої Єлисавети, що відбуде ся в недїлю.

Відень. „Die Zeit“ доносить, що пляновану на листопад подорож архікнязя Франца Фердинанда на брукельский двір відложено на весну 1912 року з огляду на можливість замішань в міжнароднім положеню. Як звісно архікнязь мав відвідати бельґійску королївску пару в заспупстві цїсаря.

Прага. (ТКБ). Мати мінїстра заграничних справ ґр. Еренталя померла вчера рано в замку Доксан.

Царгород. (ТКБ). Як доносять дневники, великодержави, що опікують ся Кретою, відповіли на крок Порти, що консулї в Канеї одержали порученє внести протест в виконнім комітетї проти наміреного отвореня кретеньскої палати в імени грецкого короля.

Блїдаг (Альжір) (ТКБ). Перший полк альжірских тиралїєрів одержав приказ, приготовити ся дня 24. с. м. в похід до Касаблянки.

Урмія. (Пет. тел. аґ.). Надійшли тут сильні віддїли турецкого війска, щоби скріпити кордонну сторожу в занятій перскій области.

Пекін. (Бюро Райтера). Праводавчі збори провінциї Гупеґ зірвали зносини з цїсарским правительством. Ворохобники сеї провінциї, яких число подають на 15.000, мали здобути 30 новочасних армат. З Ченґту доносять, що ворохобники в Сечуан заняли цїлий простір краю на захід від Мівго. Огонь межи ворохобниками в фортах Вучанґ а китайским воєнним кораблем, що лишив ся вірним, небавком вдержано, бо анґлїйскі і японьскі консулярні урядники заявили, що стріли загрожують оселям чужинцїв.

Пекін (Пет. Аґ.). В провінциї Сечуан ворохобники обсадили Гічу і йдуть на Чукінґ. Метою їх є імовірно обсадженє головних точок на лївім березї Янтсекіяну.

Льондон (ТКБ). Бюра Райтера доносить з Ганкав, що проти надісланих там віддїлів правительственного війска вийшли ворохобники і хотїли наклонити їх до полученя з ними. Вчера заняли ворохобники Манджу. Вязницї отворено, а вязнї повтїкали. Вучанґ і Гасіанґ є сильно укріплені і заосмотрені в канони. В Вучанґу є амунїциї досить.

Всячина.

— **Дипльоматична драма в двох дїях.** Під таким заголовком написав француский сатирик Клим Вотель в парискім дневнику „Matin“ отсю полїтичну сатиру:

I.

Сцена представляє дикі гори в Альбанії чи Македонії. Італїйский мінїстер заграничних справ марґраф ді Сан Джулїяно драпає ся гірскою стежкою і підмрукує собі арию „La Donna e mobili“ — аж ось задержують єго опришки.

1. Опришок: Гроші!

2. Опришок: Або житє!

Маркґраф: Фе! Чому так ненадійно?

Що то за примхи? І то в XX. віцї... Чи ми живемо в часах нападів Гуннів?

1. Опришок: Но, досить тих історичних роздумувань. Гроші! Давай сейчас, або.. (показує на свій ремінь, за яким стремлять пістолї і ножі).

Маркґраф: Нехайже хто скаже, що ми є в Европі і вкінци в досить цивілїзованім краю. Ах, щож би то було, коли би я так найшов ся межи дикунами! (Віддає годинник, калитку з грішми, спинки, цигарничку, краватку, камізольку і чоботи, а опришки все те беруть і кричать: Давай, давай). Занавіса поволи спадає.

II.

Сцена представляє величезну салю в мавританьскім стилю в будинку Порти у Царгородї. При отворенім вікнї стоять: великий везир і маркґраф ді Сан Джулїяно.

Маркґраф: (з милим успіхом). Любий приятелю — Триполїс або війна!

В. везир: Але фе! Чому так несподївано? Так в XX. віцї не можна, не живемо прецїнь в часах Гунів.

Маркґраф: Лишім історичні роздумуваня та всьо инше, дорогий товаришу! Що нас обходять „такі дрібницї“ як „випадає“ або „не випадає“? Ось моє останнє слово: Давай Триполїс, або — бачиш сї панцирники? — маємо їх ще більше! — Зараз зачнемо вас бомбардувати і мордувати.

Вел. везир: Найже хто скаже, що живемо в Европі і вкінци в досить цивілїзованім краю! Ах, щож би то було... (Здалека чути гук армат).

Маркґраф: Триполїс або війна!

В. везир: Дарма, дарма! (Знову гук армат). Занавіса поволи спадає.

Вотель кінчить: Закладаю ся, що другий акт скінчить ся так, як перший.

— **Штука тресованя зьвірят.** В теперішній проґрамі „Colosseum“ уладжують попис два штукарі і будять нечуване зацїкавленє і здивованє. Один з них витресував кільканайцять свинок, то значить, научив їх лазити по драбинї, уставляє з них піраміди і звірятка виконують се вправно, хоч, звісно, належуть до ґатунку найбільше... упертих.

Однак сензацию будить тресовець тигрів п. Ґенріксен. В клїтцї серед сїмох великанів, що вишкірюють до него раз враз зуби і харчать — сам один Ґенріксон показує ріжні „штуки“, як гойданє тигрів, скаканє ітд.

— **„Король Едип“ і пес.** В Будапештї виставляв недавно лїтний театр Райнгарта „Короля Едипа“. Серед піднесеного настрою штуки дало ся почути нагло витє пса. І то в хвили найвисшого напруженя акциї. Розпука! Режисер поблїд, Райнгарт заломив з розпуки руки а пес як на злість брехав дальше без перестанку. Тодї директор театру впав на дуже добру гадку. Післав якогось хлопця до поблизкої масарнї, щоби приніс кусень мяса. Пес перестав вити, а коли публика виходила з театру, не мала слів признаня для Райнгарта. В товпі пайшов ся також директор, щоби довідати ся про поводженє „Едипа“. — Знаменито! — говорили. — Райнгарт є ґенїяльним режисером. А які прегарні подробицї режисериї? Подумайте лише: В опустїлім з пошести містї дає ся нагло чути предовге витє пса... Сей помисл режисериї покриває всї инші недостачі гри. Другого представленя режисер подбав, що пес гавкав вже через цїле представленє.

— **Пожар Риму на сценї.** Звісну оперу „Quo vadis“, яку уложив оден італїйский музик на основі Сенкевичевої повісти, виставляє тепер новий льондоньский театр. Інсценїзация сеї опери є дуже тяжка. Найкрасшою а найтруднїйшою до вистави сцена є пожар Риму. Директор льондоньского театру видав двайцять тисяч марок, щоби тільки як найкрасше представити на сценї пожар Риму. Вид сеї сцени має бути надзвичайно ефектовний

Вісти торговельні і промислові.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про цїни збіжа і продуктів у Львові від 2. до 8. жовтня 1911.

	за 50 клґ.
Пшениця	11.75—12·00 К
Жито	9·25— 9·50 К
Ячмінь броварняний	8·80 – 9·50 К
Ячмінь на пашу	7·60— 8·00 К
Овес	8·20— 8·00 К
Кукурудза	0·00 –00·00 К
Гречка	0·00— 0·00 К
Горох до вареня	11·75—13·50 К
Горох на пашу	00·00—00·00 К
Бобик	8·00— 8·85 К
Конюшина червона	80·00—86·00 К
Конюшина біла	100·00—112 К
Конюшина шведска	70·00—80·00 К
Тимотка	65·00—75·00 К
Ріпак зимовий	14·50—15·00 К
Насїнє конопл.	00·00—00·00 К
Хміль новий	350·00—375·00 К
Хміль старий	00·00 –0·00 К

„Union“-Банк у Відни,

Філїя Львів

ул. Гетманьска ч. 12.

Перехявши контору виміни Сокаль & Лїлїєн

принимає вкладки на вкладкові книжочки від 2 К почавши і виплачує квоти до 10.000 К без виповідженя.

Винаймає уряджені в опанцирених підземелях

Депозитові Скритки

(Safe deposits)

до виключного ужитку винаймаючих під їх власним ключем, де безпечно і дискретно можна переховати всякі дорогоцїнности і тїсні паперi.

Контора виміни купує і продає вартісні папери, монети і заграничні перекази по докладнім дневнім курсї. — Удїляє

Інформациї

що до безпечної і хосенної льокациї капіталів.

Всякі банкові трансакциї.

Поручає:

4½% заставні листи Земельного Банку Гіпотечного. (2—3)

Асекуруйте своє майно від огню

в „Днїстрі“!

Кождий Русин повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиницї то добробит цїлого народу.

дий Русин повинен асекурувати ся тільки в рускім товаристві взаїмних обезпечень

„ДНЇСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекурацийного, тільки один

„ДНЇСТЕР“

„ДНЇСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпеченя **селяньских будинків.**

„ДНЇСТЕР“ звертає кождорічний **чистий зиск** своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.

„ДНЇСТЕР“ оцїнює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісиї запрошує все двох господарів на оцїнителїв.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги **руским школам і бурсам**, де виховують ся селяньскі дїти.

Люди асекуровані в „ДНЇСТРІ“ можуть дістати позичку у всїх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Днїстер“.

Власні фонди „Днїстра“ виносять з кінцем 1910 року 3,052.250 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпеченя на житє у всїх догідних комбінациях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).

В „ДНЇСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цїнні папери і векслї за дешевою оплатою премії.

Адреса „Днїстра“: Товариство взаїмних обезпечень „Днїстер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Пошукує ся дяка. Зголошеня слати на руки гр.-кат. Уряду парох. в Тулукові, почта Заболотів. (3—5)

Забавляє і скорочує нудні хвилї житя лише

КІНО-ТЕАТР **STELLA MARE**

французского кінематоґрафічного Товариства. В салї будинку при ул. Городецкій ч. 2. а (давнїйше саля Нового театру) надзвичайні представленя сензацийних найновійших рухомих образів. Проґрама від 13. до 19. жовтня. Підчас продукциї і в антрактах буде пригривати сальонова музика. Білети можна набувати від год. 3. по полудни при касї театру. Зміна програми що пятницї. Початок представленя о год. 3½ по пол. 1. Великі маневри австро-угорскої армії. 2. Кельнерка: драмат. 3. Наречена як мілїонерка: комедия. 4. Віщунка „Лялька“ фантаст. балет. 5. Подарунок з полкового коня. 6. Тиждень Ґомонда 7. Останний вибрик Мілєра, ком.

Курацийний виноград

найкрасшої і найшляхотнїйшої якости, з великими ягодами, солодкий, сьвіжо з пня 5 клґр. 2 К 90 с. — **ПЧІЛЬНИЙ МІД** найгарнїйшої якости 5 клґр. 7 К.

L. Altney

Versecz 4, Ungarn. (3—10

РЕВУН

сатира Осипа Маковея з образками Струхманчука

коштує в Книгарнї Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові (Ринок 10) 1 К (з почтовою пересилкою 1 К 20 с).

Розклад їзди зелїзниць у Львові.

Головний дворець.

Відїзд. рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи		Приїзд. рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночи
3·40	8·22*	2·45*	6·05	11·10	Краків	5·50	9·00*	2·00*А	5·48	9·50
—	8·45	2·30*А	7·00*	12·35*	Краків	7·30	10·15	1·30*	8·25*	2·22*
—	—	—	7·30	—	Краків	—	—	—	—	—
—	—	5·46	—	—	Мшана	—	—	—	7·15	—
—	—	3·50	—	—	Ряшів	—	—	1·10	5·40	—
6·15	10·40	2·18*	8·46	11·13	Підволочиска	7·20	11·55	2·10*	—	10·30
—	—	2·35	8·38*●	—	Красне	—	8·08*●	—	10·10	—
6·00	9·15*	2·20*	—	10·48	Чернівцї	8·05	—	2·05*	—	9·34
—	9·37	—	—	2·50*	Чернівцї	—	—	5·52	6·26*	12·05*
—	—	3·05	—	—	Станїславів	—	10·25	—	—	—
—	—	—	6·29	—	Коломия	5·45	—	—	—	—
6·00	10·02В	1·45	6·50	11·25	Стрий	7·28	11·40	6·45	10·19В	11·00
7·30	10·02Б	1·45	6·50	—	Лавочне	7·28	11·40	4·25	10·19Б	11·00
7·30	10·02Б	1·45	6·50	11·25	Пустомити	7·28	—	4·25	6·45	10·19Б
6·35	9·05	3·40	—	10·40	Самбір	8·00	9·58	1·40	9·00	—
6·35	9·05	2·15А	3·40	10·40	Любінь	8·00	9·58	1·40	9·00	12·45Д
7·35	9·05	—	3·40	—	Сянки	—	9·58	1·40	9·00	—
7·35	—	2·28	7·49	11·35Е	Рави руска	7·33	—	1·26	8·00	—
7.35	—	2·28	—	—	Белзець	—	—	1·26	8·00	—
7·35	—	2·28	7·49	—	Сокаль	7·33	—	1·26	8·00	—
6·06	10·05Г	12·30Г	4·18П	8·20А	Бруховичі	7·00	8·3·Г	1·26	5·18Г	9·35А
7·22	—	2·503	6·31Г	—	Бруховичі	7·33	11·05Г	1·46Г	7·45П	—
7·35	—	2·28	7·49	11·35Е	Бруховичі	—	—	3·483	8·00	—
8·20	10·25Л	1·35В	3·05Л	6·00	Янів	8·15	1·11Л	4·30	9·25Л	10·00В
8·20	—	—	—	6·00	Яворів	8·15	—	4·30	—	—
5·58	—	—	6·16	—	Підгайцї	—	11·15	—	10·20	—
5·58	—	—	6·16	—	Винники	—	11·15	—	10·20	12·16К
7·50	—	2·50	—	—	Стоянів	—	10·04	—	6·30	—

Підзамче.

Відїзд.						Приїзд.				
6·30	11·01	2·33	9·09	11·33	Підволочиска	7·01	11·3	1·55*		10·13
—	—	2·52	8·51*	—	Красне	—	7·49*	—	5·16	—
6·12	—	—	6·30	—	Підгайцї	—	10·54	—	8·52	—
6·12	—	1·30	6·30	10·40К	Винники	7·26	10·54	6·24	9·57	12·00К
8·12	—	—	5·38	—	Стоянів	9·42	—	6·11	9·57	—

Личаків.

Відїзд.						Приїзд.				
6·31	—	—	6·51	—	Підгайцї	—	10·36	—	9·36	—
6·31	—	1·49	6·51	10·59	Винники	7·08	10·36	6·06	9·36	11·43К

* поспішний поїзд. поїзд поки що не їздить. А від 1/6 до 5/9. Б від 18/о до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята. В від 7/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята. Г від 1/6 до 31/8 щоденно. Д від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята. Е лише в недїлї. З від 1/6 до 30/9 щоденно. К в суботи і недїлї. Л від 1/5 до 30/9 щоденно. Н від 1/6 до 31/8 в недїлї і сьвята. П від 10/5 до 30/9 щоденно.

Видає і відповідає за редакцию **Семен Ґорук.**

З друкарнї В. А. Шийковского.

KUL BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA